

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא לג.

עין משפט נר מצוה

ב א מיי פ"ו מהל' ממדין
הלכה א:
ב (מיי) שם הלכה ג:
ב א ג מיי שם הלכה ב:
ד (מיי) פ"ד שם הלכה יא
ופ"ו הלכה יא:
כ ב א מיי פ"א שם הלכה
ג:
ל ו מיי פ"ד מהל' מפליגן
הלכה ח:

תורה אור השלם

1. והאש על המזבח תוקר
בו לא חבבה ובער עליה
הבהן עציב בבקר בבקר
וערך עליה העלה והקטיר
עליה חלבי השלמים:
ויקרא ו ה
2. צו את אהרן ואת בניו
לאמור זאת תורת העולה
הזאת העלה על המוקדה על
המזבח כל הלילה עד
הבוקר ואש המזבח תוקר
ביום ו י
3. והקטיר עליה אהרן
קטרת טימיה בבקר בבקר
בבית ה' את הנותר
יקטירנה: שמות ל ו

מוסף רש"י

אבי מסדר מערכה.
מסדר נגרים סדר מערכה,
עבודת כל יום ויום,
משמיה דגמרא. דבר
מקובל מכל בני הישיבה
שקבלו מצוותיה (ועי' יד).
אין מעבירין על המצות.
משכנ' לניד' חקיים לנשות,
דהכי מינא ממלילתא וממלית
את המלות. אס' בלתי מלוה
ליקר אל המלמלה (מגילה ו:).

רבינו הגנאל

משום המצוה למרק, כלומר,
מצוה לחתוך השלום הנוהר
בסימנים ולא נחתך. אבי
מסדר מערכה משום דגמרא
אליבא דאבא שאול, דתניא
מערכה גדולה קודמת
למערכה שניה כל קטורת,
ומערכה שניה כו' עד עליה
השלם כל הקבנות. מערכה
גדולה קודמת למערכה
שניה של קטורת. ואוקימנא
מערכה גדולה קודמת, שכן
כפרתה מרובה. פי', הקרבנות
חטאות ואשמות ויביא בהן
כולן למערכה גדולה עליון
לפיכך קודמת. מערכה שניה
של קטורת קודמת לסידור
שני גזירין. מדרוה לקרא
למכתב ובער עציב ובחביב
ובער עליה, שפעין מיה
מכלל שיש שם מערכה
אחרת, והוהיה התורה עליה
ורא על האחרת שיש שם.
סידור שני גזירין קודמין
לדישון מוצב הפנימי. דא"ג
דכתיב בבקר בבקר בהיטיבו
את הנרות יקטירנה, הנה
שני בבקר, ובחביב נמי
ובער עליה הבהן עציב
בבקר בבקר, שני בקרים
השקולין הן. אפי' הכי
המבשר עירוף, והם הגחלים,
שאילו אין הגחלים, הקטורת
לא היה מתקטרת. לפיכך
העציב אפי' שגזירין אין
עולין למערכת של קטורת.
אסיק שום עציב, קודמין
לדישון מוצב הקטורת.
ודישון מוצב הפנימי קודם
להטבת ה' נרות. דק"ל
אין מעבירין על המצות,
פגע ברישא,

למה י' למרק. תימה והלא אפי' בחולין מוכח צפרק השוטע
(חולין דף טו.) שיש לשוטע לכחמילה כל הסימנין ולא סגי
צרכא דילמא לא אחי לניעבד רוצא וי"ל הי"מ צדד גזרתי אצל
צמרי גזרי דכזר שחט כ"ג ונסתלק אי אחי אחריתא וממרק נראה
כשהיה ונראה כאילו שחט הזבח
בשנים היה לן למיסק למרק ומשי
מלוה למרק כדי לקבל כל היסם:
אבי מסדר מערכה בו'. תימה:
לי אמאי לא קא חשיב נמי

תרומת הדשן דהוא נמי מחילת
עבודה דיממא וי"ל משום דזימנין
מקדימין אותה מאשמות הראשונה
ומחולות הלכך לא קא חשיב לה שהיה
הפסק גדול בינה וזין הני דקא חשיב
אצל הני דקא חשיב היו רגילין לעשותן
זוה אחר זה אי נמי יש לומר תרומת
הדשן עיקר מנוחה רק בגילה אצל
הני * אי צעו למעבדיניהו ציממא
הרשות צידס: **מבר** דאיבא
הבירתה. תימה לי אס' כן למה לי
קרא דלעיל ואש המזבח תוקר צו
למערכה שניה תיפוס ליה מהאי קרא
* וי"ל דאי מהכא הוה אמאי ישעו
מערכה שניה על מוצב הפנימי כדרך
שעוין מערכה גדולה על מוצב
החילון כיון דאחיה לזוך קטורת
דמוצב הפנימי להכי איתערך ואש
המוצב תוקר צו על מוצב החילון
במקום מערכה גדולה:

אפי ר' הכי מבשר עירוף. תימה
לי לימא טעמא מוטס
דמדיר ושאינו מדיר תדיר קודם
וסידור גזירין הוא מדיר טפי שהוה
פעמים בכל יום ודישון מוצב הפנימי
אינו אלא פעם אחת ויש לומר דלא
גמריין ממלכד עולם הנוקר אשר
לעולת התמיד דמדיר קודם אלא
היכא דתרוייהו שוו דזו וזו מתנה
דומיא דמתדין ומוספין אצל כל כי
האי גוונא דמד דהו עבודת מתנה
ומד עבודת סילוק לא:

אין מעבירין על המצות. צפרק
אזיזה מקומן (ומים דף טו.)
גבי שירי הדס היה שופך על יסוד
מערכי קאמר בגמרא מ"ט דכתיב
(ויקרא ד) אל יסוד מוצב העולה אשר
פתח אהל מועד והוא דפגע ביה
צרישא ומתמטא משום דאין מעבירין
על המלות אצל רש"י ל"ג ההוא דפגע
ביה צרישא אלא מפתח אהל מועד קא
גמר לה יסוד מערבי של מוצב הוי
כנגד הפתח וכן משמע התם בגמרא
גבי שירי הדס היה שופך על יסוד
דרומי ומפרש משום דילמא ירידת
מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה יציאתו
מן ההיכל צסמוך לו דהיינו יסוד
מערבי אף ירידתו מן הכבש צסמוך לו
מעבירין על המלות קא יליף לפנימיים דנשפכין על יסוד מערבי אמאי
פשיטא ליה ג' עינין צפנימיים שהן ציסוד מערבי מבחילון ציסוד דרומי
הא חדי ולידי שייך צבו טעמא דאין מעבירין על המלות וכן משמע
ר"פ קדשי קדשים (שם דף נט:) דפרין שירי הדס צהדיא לבי צבו
אשר פתח אהל מועד ואש המזבח ונמה לי קרא צמאי לא נפקא
מדרש לקש דאין מעבירין על המלות * ויש לומר דלא שייכא דריש לקש
אלא היכא דצעיין למעבד תרוייהו שיש להקדים ההוא דפגע ביה צרישא
לחודיה ולא נעבד לשאינו מדיר: [ועי' 'טו' מגילה ו: ד"ה מסתבר:]

עצרי
וכהן הבא להיכל והולך ממזרח למערב בהיכל, כי פגע ברישא במזבח ההוב פגע ברישא,

לך שנינו נו'. ומשנה יתירה חדר בחולין וחדא צקדשים מדקאמר
ר"ש צן לקיש דלפרושה הך דסדר יומא תנן להא דשמיטת חולין שמע
מינה קרלו דהכא צרוז שנים: מלוה למרק. כדי להזיל את הדס
יפה: **אבי** מסדר מערכה משמיה דגמרא. מנה קר עבודת של כל
יום ויום: משמיה דגמרא. דכולה
ישיבה דרצנן דבי מדרשא: ואלבא
דאבא שאול. דאמר צפ"ק * הטבת
כל הנרות קודמת (לכל) לקטורת:
מערכה גדולה. שגילה וקטירו כל
(ט) הקטרות: **קודמא**. לסדר לפני
המערכה שניה שעוין צקן מערבית
דרומית משוך מן הקרן ד' אמות
לד צפון כרתנן צמסכה תמיד (דף
לשון דף מ"ה ע"ב ו"ע):
השם כ"ה אין מעבירין וכו'
וי"ל דלא שייכא דריש
לקיש. שני גמרי' ק"ו קמו
פי"ו י"א:

גזיון הש"ס

ה"ה אבי וכו' אי בני
למעבדיניהו ביטמא. עיין
לעיל דף ח ע"ב מו"י ד"ה
איכא דלמתי: שם ר"ה מבבלי
וכו' וי"ל דאי חבבא. עיין
לשון דף מ"ה ע"ב ו"ע:
השם כ"ה אין מעבירין וכו'
וי"ל דלא שייכא דריש
לקיש. שני גמרי' ק"ו קמו
פי"ו י"א:

הגהות הב"ח

(א) גם דמתי ובער עליה
הכהן כו' מכלל דאיתא
לכרתה. י"ב בשעש שמסדר
שני גזירין וק"ל: ר"ש
ד"ה מערכה גדולה כו'
כל ההקטרות: (ד"ה
למנחה. מנחת נספו על
תמיד דמתי כו' כ"ל ומתי
ונספין נמתי: (ד"ה
ואיפו' כו' של קטורת וקרא
דלאו כסודיה: (שם ד"ה
ובער עליה כו' ובער עליה
העולה ה"ק ואח"כ מה"ד
ע"ס כו':

הגהות מהר"ב

רש"י ד"ה ואיפו'.
לקדים מערכה של קטורת.
י"ב ע"י ש"י ב"ל המ"ד צ"ה
שם מלך דמתי וכו' וס'
ביאר כוונת רש"י בזה:

תוס' ישינים

נשחט [שם פ"א, ח] שחטו קודם
לתמיד כשר. וא"ת למה יש
ספול צנליה השלם אפילו
מדרבנן, והלא יכול להעלותן
(ולחלוטין) ולהלילן בדשלו של
מוצב דמקטירין צריס תמיד
נשחט [שם פ"א, ח] י"ל דלא
אמריין אלא לזוך גוונ
גבי מחוקר פכריס פ' תמיד
נשחט [שם פ"א, ח] מ"ר. אי קשה
לרבינו דמקטירין צפרק מנח
דלאש השני (ג' צ' פגט שנים
נשחטו העדים וקילקלו הלויס
בשיר, ואחרי שחמו ביריה)
של חול עם תמיד של צן
העריבס, ואחרי נקט שקללו
הלויס בשיר, ותיפוק לי
שקילקלו צמסוף אלא
הקריבוהו של עמק. י"ל
שהקריבוהו אחר תמיד של צן
העריבס דלתי שעה דריש
ודתי שעה דהשלמה. וי"ר
אלתן היה אומר שהיו יסילין
להקריב מוספין אחר תמיד של
צן העריבס כיון שאירע כן
מומילא דלא חת צפרק התבלת
[נמ], אן התמידין און מעבדין
המוספין ההוספין און מעבדין
כו', ומפרש התמידין על שחר
אס לא קריבו און מעבדין
המוספין על אחריון ההוספין
של און קריבו און מעבדין
התמידים של צן העריבס של
אחרים אלא יסילין לקריב
התמידין חתלה, כו' אין למש
דקאי על עמק קריבו השחר
המוספין של און [און]
מעבדין אחר, כי זכר דפטר שאלו יעבכוהו, אלא ש"מ צריפריטי. ואס' כן הכא נמי כיון שקרב אחר כן תמיד העריב היו יסילין להקריב
אחר כן המוספין ואין אלא שום קילקול מוספין. ועוד נראה לו דכיון דאין ספול זה אלא מדרבנן וכן התורה כשר אס הקריב אחר תמיד
של צן העריבס, אם עשוי הוא כשר להקריב כיון שקרב התמיד. מ"ר. ור' יעקב מקובייל חירך דמוספין לא קילקלו לפי שקרב על מנאי תמיד של צן
האחר בעל [אחר כן]. י"ל דאמרו להכי קאמר דמקטירין לפי שלא אמרו השיר על המוסף שהיה להם לאומרו. אלא קשה קאמ דקאמר התם שאמרו ביריה של חול עם תמיד של צן העריבס, דעם כבש של מוסף הוה ליה לממר, שלפי האמת מוסף היה כיון ש[ע"פ] מנאי קרב
המוצב על עירבו אס יבואו עדים דאמר מנן [ממורה ד', א] ונמנמם ונספיהם אפילו למנה. י"ל דמתיבה מנה בשעתה ולא רלו לאחריה כל כן א'. ו[אפי' אבא. לאו אקרא אחי. דהיא העולה על מוקדה על כתיבן צמערס גדולה מיירי אלא (שאר)
אחר] מערבית מיירי שמתדין קודם שהייה וקראו און מוקס ומאחר. אי נמי מוקד צו משמע ליה דמעבירא קאמר והוא העולה קאי. מערבה שניה ש' קבורת קודמת לשני גזירין. דלע"ג דשני גזירין כן ציוס, כיון ששעריס גם צנליה הוי ס'ד לאתדומיהו.
תרי עירי חביב. (דלפני) אמרן דערך עליה העולה [אליתירין] שאלה היא דברי [קודם] לתמיד של שחר, מכל מקום אמתי [כתיבין] קרא אחריתא [דערך עליה ועם] והקטיר עליה [מגילת עליה] חגי השלמים, ועליה השלם דרשיין ממלמטיס, אי נמי אפיכא. אפי' אבא הכי מבשר עירוף.
דכנראה היא ששעה קב' אלא מנאזת אס לא תתקן מצטייה חתלה. ועוד שגלה גחלים לא יוכלו להקטיר אצל דישון ויכלו להקטיר. וא"ת אמאי לא קאמר על המלות על המלות אסודר שני גזירין דעל מוצב החילון קודם שפגע ביה צרישא. דמקטירין נקטין אפי'
טעמא. ומזני לממר דלצני קיימין הכא דלא ידע צסמוך האי טעמא. אי נמי (בגון [כיון] שהיה נרין להיטין מלשכת הע"ס ואשם שם על המנזח לא מקיימ מעבירין. אצל אין צריך לומר כן אלא אמר רבינו הואיל ודישון מוצב הפנימי מנאזת פנים היא עדיפא טפי.

(א) בתי' שם מנאזת הענין יומר ע"ש ועיין ש"י.
ב א מיי פ"ו מהל' ממדין
הלכה א:
ב (מיי) שם הלכה ג:
ב א ג מיי שם הלכה ב:
ד (מיי) פ"ד שם הלכה יא
ופ"ו הלכה יא:
כ ב א מיי פ"א שם הלכה
ג:
ל ו מיי פ"ד מהל' מפליגן
הלכה ח: